

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticorꝝ Specvlꝝ**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

An eleemosyna coram hominibus fieri possit. cap.xxx.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

a Luc. 6.

miraris, si hoc & homo est, & Deus est? Ait enim Christus. Estote misericordes, sicut & Pater vester: ceterum misericors est. Discamus igitur hanc misericordiam non solum multorum, sed omnium gratia, precipue tamen, quia nobis quoque ipsis magnam misericordiam prestamus. Misericordiam autem dum dico, illam intelligo, quæ avaritia vacat. Nam suis contentus, & non impariendi procul à misericordiae officio abest.

b Chrysoſt.
Hom. 53. in
Mat. 23. Hom.
31. ad popul.
Laii tam sunt
suarum pecu-
niarum dispen-
satores, quàm
eccl. stultici.

Aliena rapiens quomodo misericors? Non est praesens misericors licet infinita largiatur. Nam si propria frui solum, est inhumanum, inhumanius certe multo est rapere aliena. Tuarum es, o homo, pecuniarum dispensator, non minus, quàm qui Ecclesiae bona dispensat. Sicut igitur ille potestatem non habet, ea, quæ pauperes à bonis erogantur, temere, & ut casu videri spargendi; quoniam in pauperum data sunt alimenta ita neque tu tua. Et si namque paternam accepisti hereditatem, & ita possides quæcumque tibi sunt: ita quoque tamè Dei sunt omnia. Postea verò tu quod erogasti

Dinitia non
sunt nostra, sed
Dei. Chrysoſt.
Hom. 12. in
Matth. in oper.
impof. Hom.
34. ad popul.

dem, tali vis dispensari diligentia: Deum verò succenses maiori nos repetitum vehementia, sed simpliciter passurum pereunt? Non ita est. Neque enim hæc enim propterea tibi concessit, ut dares illi in tempore opportuno, egenis, esuriētibus, sicut tu seruo dispensanda dedisti, itidem & Deus te vult hæc congrua erogare. Propterea quoque cum auferre ea dimisit, ut exhibendæ virtutis occasionem haberet

c Chrysoſt.
Hom. 34. ad
popul.
Cur dinitie
quibusdam à
Deo concedan-
tur.

alterum alterius indigentem constituens, mutuum caritatem redderet ferventiorum. Non enim ad hæc accepisti, ut in deliciis absumeres, sed ut in elemosinis erogares. Nunquid enim tua possides? Res pauperum sunt creditæ, siue ex laboribus iustis, siue ex hereditate paterna possideas. Nunquid enim non potuit tibi hæc auferre? Verum hoc non facit, in potestate contentus liberam in pauperes liberalitatem.

d Chrysoſt.
Hom. 34. ad
popul.

An elemosina coram hominibus fieri possit.

C A P. XXX.

Obiectio.

CAETERVM roget hic quispiam peropportuna an hanc liberalitatem, & elemosinam, seu misericordiam publicè & coram hominibus facere possit.

fit, cum Christus dixerit: Attendite, ne iustitiam ve-
stram faciatis coram hominibus. Et: Cum facis elec-
mosynam, nesciat sinistra tua, quid faciat dextera tua,
ut sit elemosyna tua in abscondito. Huic quaestioni re-
spondens D. Augustinus b: Quomodo, inquit, hoc se-
cundum literam accipere possumus, cum ipse Dominus
alibi dicat c: Sic luceat lumen vestrum coram hominibus,
ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem ve-
strum, qui in caelis est? Diligenter attendite fratres, & in-
tellectum diuinae scripturae humiliter, & sapienter requirite.
Non enim sibi ipsi Dominus in euangelica lectione con-
trarius esse potest. Nam quia elemosynam, & occulte
faciende dixit, & publice; ipse admonuit, ut sibi prace-
ptus non videantur esse contraria, intellectum sobrium
conuenit. Qui enim ideo facit elemosynam, ut ab homini-
bus se laudari desideret, etiam si occulte fecerit, publice
facit quia laudem ab hominibus quaerit. Qui vero elec-
mosynam pro solo amore Dei facit, ut ad opus bonum il-
lum reliqui imitentur, & non ipse, sed Dominus collau-
deat, etiam si publice faciat elemosynam, abscondit fa-
cit quia pro elemosyna illa non hoc quod videtur, sed
quod non videtur desiderat, nec ab hominibus laudem,
sed mercedem a Deo optat accipere. Vel ut D. Chryso-
stomus ait d: Non elemosyna ingrata est ante Deum,
quia hominibus visa fuerit, sed quae ideo facta fuerit, ut ab
hominibus videatur. Deus enim mentem ac voluntatem
dantis elemosynam, modumque miserendi considerat.
Vnde etiam aliquis etiam coram hominibus illam facere, nec
tamen hoc ideo facere, ut eam oculis hominum ostendet: &
alibi non coram hominibus facies, eo tamen animo face-
re, ut id facientem optet videri. Itaque pestem illam quae de
vra gloria nasci solet amore, Dominus tantummodo
dispellere voluit. Hoc etiam & de ieiunio debemus acci-
pere, cum enim ipse Dominus dicat e: Vnge caput tuum, &
facie tua lana, ne videaris ieiunans hominibus. Ergo con-
tra Christi praecipua facimus qui publice ieiunium indici-
mus, & videte toto populo pariter cum ipso ieiunamus?
Tunc hoc sensu oportet intelligi, ut nemo pro laude hu-
mana, sed pro peccatorum indulgentia, vel pro misericor-
dia diuina ieiunet, Vnusquisque interroget conscientiam suam,
& si

a Matth. 6. cap.

Solutio.
b serm. 60. de
temp.

c Matth. 5. cap.

Quatenus coram
hominibus be-
nefaciedum sit,
vel non sit.

d Hom. 19. in
Mat. & Hom.
13. in opere im-
perf. in Matth.

e Matt. d. cap.
6.

Quatenus pu-
blice ieiunans
dum.

Nesciat dextera tua quid faciat sinistra tua; quomodo intelligendum sit.

a Math. 6.

Quatenus publice orandum sit, vel non sit.

b Math. 6.

Pro temporalibus quatenus Deum orare debeamus.

Quae debeat nostra esse in oratione intentio.

& si pro solo Deo facit eleemosynam, securus & palud, quod dicit Dominus: Nesciat sinistra tua, quod faciat dextera tua, ad hoc quod supra diximus pertinere cognoscitur. In dextera enim intelligitur amor Dei, sinistra vanitas, vel cupiditas mundi. Si pro laudatione manus dederis eleemosynam, totum sinistra facit: dextera omnino nihil facit. Si vero pro remissione peccatorum & amore vitae aeternae eleemosynam dederis, tota dextera facit. Quid est ergo: Nesciat sinistra tua, quod faciat dextera tua; nisi, quod facit amor Dei non derumpat, aut perdat vanitas, vel cupiditas mundi.

Ad hoc pertinet etiam illud, quod dixit: Cum oratis nolite in angulis platearum orare; sed intra, ingressi in cubiculum tuum, & clauso ostio ora patrem tuum in abscondito. Ecce ipsi bene noscitis, quia hoc non potest secundum literam poterit impleri; nam & non potest totus populus non solum in cubiculis nostris orare, sed etiam publice ad Ecclesiam convenimus, & hoc cum omni populo genua flectimus. Et nunquid haec scientes praecipis Christi contrarij sumus? Non. Ita etiam & iste sensus superioris sententiae convenit.

Si quando oras Deum, & hoc ab illo petis, quod non videtur, publice, & aperto ostio oras: quia hoc a Deo recipere, quod videtur. Si vero pro indulgentia peccatorum, & pro vita aeterna volueris supplicare, etiam publice oraveris, clauso ostio oras, quia non petis quod videtur, sed quod non videtur. Quae enim videtur, temporalia sunt: quae autem non videntur aeterna sunt. Temporalia quaris publice, & aperto ostio oras: quia quae quaeris, secreta est oratio tua. Qui ergo illa, quae videntur in veritate quaesierit, & illa, quae videntur non remunerante percipiet; quia non mentitur qui illa quaerit.

Quarite primum regnum Dei, & iustitiam eius, & haec omnia adjicientur vobis. Nec hoc sic dicimus, quod rebus temporalibus Deum non oremus, id est, pro utilitate corporum, aut pro pace temporum, aut pro abundantia fructuum. Debemus & ista a Deo petere, sed in secundo, & tertio loco, ut primas partes in omni intentione nostrae orationis amor animae, & desiderium

venire obtineat. Et ideo siue in ieiuniis, siue in eleemosynis, seu in orationibus in dextera vel in sinistra hoc lectuare studeamus, vt quicquid agimus, nō pro vanitate, vel cupiditate seculi, sed pro amore æternæ beatitudinis faciamus.

Quis seruandus sit ordo in eleemosyna faciendâ.

CAP. XXXI.

CAETERVM in eleemosyna faciendâ & illud obseruandum venit, quod docet D. Augustinus^a: Quid est, inquit: Facite misericordiã? Si intelligis a te incipe. Quomodo enim es misericors alteri, si crudelis tibi? Date eleemosynam, & omnia munda sunt vobis. Quid est eleemosyna? Misericordia. Audi igitur scripturam^b: Et miserere animę tuę placens Deo. Mendicare a te anima tua. Redi ad conscientiam. Quicumque prole viuis, quicumque infideliter viuis, redi ad conscientiam tuam, & ibi inuenis mendicantem animam tuam, inuenis egētem, inuenis pauperem, inuenis erumnosam, inuenis fortē nec egentem, sed egestate obmutescentem. Nam si mendicat esurit iustitiam, fac prius illi eleemosynam in iudicio, & charitate. Quid est iudicium? Respice & inueni; displice tibi; pronuntia in te. Et quid est charitas? Dilige Dominum in toto corde tuo, & tota anima tua, & tota mente tua; dilige proximum tuumquam teipsum, & fecisti misericordiam prius cum anima tua in conscientia tua. Hanc autem eleemosynā si pretermittis, de quanto vis, dona, quantum vis retrahes de iustitiis tuis, nō decimas, sed dimidias; nouē partes dā, & vnā tibi dimitte: nihil facis, quando tecum non facis, & tecum pauper es. Rursum idem alibi^c: Qui, inquit, vult eleemosynam ordinate dare, à se ipso debet incipere, & eam sibi primū dare. Est enim eleemosyna opus misericordiæ, verissimeque dictum^d: Miserere anime tuę placens Deo. Non ergo se fallāt, qui per eleemosynas quaslibet largissimas fructuum suorum, vel calque pecuniæ, impunitatem se emere existimant in sanctorum suorum immanitate, ac flagitiorū nequitia perueniendo. Non solum enim hæc faciunt, sed ita diligunt, vt in iis semper optent tantum, si possent, impunē versari,

a serm. 30. de verbis Dom.

Anime propria primum danda est eleemosyna. b Eccl. 30.

Magnitudo eleemosynarum nō prodest mienti in peccatore. c In enchirid. ad Lauren. cap. 76. & 77. d Eccl. 30.

Impunitas eleemosynis non emittit in peccatis manendo.

X